

ภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย:

กรณีศึกษาโรงเรียนสัจจพิทยา

**A STUDY OF CARING LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE
FOUNDATION OF THE CHURCH OF CHRIST IN THAILAND OF SAJJA PITTAYA SCHOOL**

ว่าที่ ร้อยตรีหญิงดารญา ตันตินีรนาท *

Daraya Tantineranart

อาจารย์ ดร.ธีรภัทร คุโลภาส **

Dhirapat Kulophas, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย ใช้การวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ระเบียบวิธีวิจัยกรณีศึกษา (Case study research) โดยศึกษาโรงเรียนต้นแบบจำนวน 1 โรงเรียน เลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) แหล่งข้อมูลในการศึกษา คือ 1) แหล่งบุคคล ได้แก่ ผู้บริหาร 1 คน ครู 1 คน นักเรียน 1 คน 2) เอกสาร 3) การสังเกต เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) 2) แบบบันทึกข้อค้นพบจากเอกสารและการสังเกต แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์แยกประเด็น และนำเสนอภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ของผู้บริหารโรงเรียนตามวิสัยทัศน์การศึกษา ของสภาคริสตจักรในประเทศไทย

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารของโรงเรียนที่ศึกษามีภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ ดังนี้ 1) ภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ตนเอง (Caring for self) ผู้บริหารมีการพัฒนางานทั้งด้านวิชาการและบุคลากรโดยใช้หลักศาสนาในการครองตนและการทำงานตามหลักข้อเชื่ออย่างเหมาะสม พัฒนาบุคลิกภาพโดยมีบุคคลต้นแบบ การบริหารเวลาในชีวิตประจำวันอย่างเหมาะสม การจัดการความเครียด 2) ภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ผู้ปฏิบัติงาน (Caring for staff) การให้ขวัญกำลังใจและชมเชยในการทำงาน การสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปฏิบัติงาน สอบถามความต้องการการพัฒนาความก้าวหน้าและความสามารถในการปฏิบัติงาน มีการสอนในระหว่างปฏิบัติงาน การเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน ความเป็นอยู่และครอบครัว การจัดการกิจกรรมส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข 3) ภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ผู้รับบริการ (Caring for client) ผู้บริหารมีการตระหนักและให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาการดูแลนักเรียนทั้งด้านกายภาพโดยการดูแลความปลอดภัย ไม่คุกคามนักเรียนด้านกาย วาจา ใจ การติดตามปัญหาและความต้องการของนักเรียน การติดตามกำกับดูแลให้ครูผู้สอนปฏิบัติตามมาตรฐานการจัดการศึกษา

*นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

*Graduate Student of Education Administration Division, Department of Educational Policy Management, and Leadership, Faculty of Education Chulalongkorn University

E-mail Address: tantiyada1@gmail.com

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**Lecturer of Education Administration Division, Department of Educational Policy Management, and Leadership, Faculty of Education Chulalongkorn University

E-mail Address: Dhirapat.k@chula.ac.th

ISSN 1905-4491

Abstract

This research is aimed to study the delicate leadership of schools administrators under the foundation of the church of Christ in Thailand Using qualitative research (Qualitative Research), research methodology, case study Research by studying the school number 1 , select Purposive Sampling data source in education is 1) the party sources include executives from 1 person, teachers 1 person, students 1 person 2) document 3) observations. Tools used in this research 1) semi structured interview using data analysis to research content analysis method 2) the findings from the document, and the notice and then import the data that has been analysed in separate issues and offer attentive leadership of school leaders, according to a study of the vision, the Church of Christ in Thailand country.

The research found that the school's executive education leadership attention. As follows: 1) attentive leadership (Caring for self) management is to develop both the technical and people using religion to dominate, and the proper creed. Development of personality by an individual master time management in daily life, appropriately. 2 stress management) attentive leadership (Caring for staff) to provide morale and praised in the works. To create a relationship with the worker. Inquire into the development progress and operational capabilities. Teaching during the worker operating care and family activities to coexist happily. 3) leadership, attentive service (Caring for Client) executives are recognizing and prioritizing the development of quality education to all students of physical security by taking care not to threaten students verbal body to track issues and needs of the students. Regulatory tracking, teacher education standards.

คำสำคัญ: ผู้บริหารโรงเรียน / ภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ / ภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ตนเอง / ภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ผู้ปฏิบัติงาน / ภาวะผู้นำที่เอาใจใส่นักเรียน

KEYWORDS: SCHOOL ADMINISTRATORS / CARING LEADERSHIP / CARING FOR SELF / CARING FOR STAFF / CARING FOR CLIENT

บทนำ

ภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสำคัญในการขับเคลื่อนองค์การไปสู่เป้าหมายมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จหรือล้มเหลวขององค์การ (อารียา บุญสม, 2556) ผู้นำที่มีความสามารถ ทักษะการบริหาร พฤติกรรมเหมาะสมจึงยังไม่เพียงพอ แต่ยังต้องมีทักษะการคิด หรือนำความคิดของคนอื่นมาประยุกต์ใช้พัฒนาตนเองที่ชัดเจน และแนวทางนั้นควรเป็นแนวทางที่เหมาะสม มีคุณค่าสะท้อนทิศทางและเป้าหมายองค์กรที่ชัดเจน (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, 2548) การบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารต้องมีทักษะการบริหารของ 3 ด้าน คือ ทักษะด้านเทคนิควิธี ทักษะด้านความคิดรวบยอด และ ทักษะด้านมนุษย์ คือความสามารถในการสร้างความร่วมมือในองค์การ การเข้าใจความต้องการของผู้อื่น การกระตุ้นกลุ่มคนในองค์การให้มีส่วนร่วม และทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสอดคล้องกับแนวคิดของ (วิจารณ์ พานิช, 2555) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารในยุคปัจจุบันต้องมีทักษะในการบริหารคนและงาน ซึ่งทักษะในการบริหารคนเกี่ยวข้องกับทักษะด้านมนุษย์ ซึ่งต้องใช้ทักษะที่สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นนั่นคือ ทักษะด้านอารมณ์ (Soft skills) สอดคล้องกับ ที่กล่าวว่า ทักษะด้านความรู้ (Hard skills) เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้คนทำงานได้ แต่ ทักษะด้านอารมณ์ (Soft skills) จะเป็นปัจจัยทำให้คนทำงานได้ดีขึ้น สอดคล้องกับ Tang (2012) ที่กล่าวว่า หากผู้นำองค์การใดให้ความสำคัญกับทักษะทั้งสองด้าน คือ ด้านทักษะการทำงาน (Hard skill) และด้านภาวะความเป็นผู้นำ (Soft skill) องค์การนั้นจะพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงได้ทุกระดับ ผู้บริหารสถานศึกษา จึงถือว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุด ในการขับเคลื่อนองค์การ ให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันและมีการพัฒนา อย่างต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา

การดูแล (Caring) คือ การให้ความสำคัญกับปฏิสัมพันธ์กับบุคคล มีความห่วงใย เอาใจใส่ ส่งเสริมการทำงานความสำเร็จและความเป็นอยู่ที่ดี เป็นสิ่งที่สร้างแรงจูงใจในการทำงาน (Lawrence & Maitlis, 2012) แนวทางในการให้ความใส่ใจต่อผู้อื่นและแรงจูงใจในการทำงาน ช่วยเหลือผู้อื่นในการเติบโตและพัฒนาตนเอง โดยอยู่บนพื้นฐานของคุณธรรมในเชิงบวก เช่น ความเห็นอกเห็นใจการเอาใจใส่ความเห็นอกเห็นใจความเป็นธรรม ความยุติธรรม และความเคารพ การดูแลไม่ได้จำกัดอยู่แค่การทำงาน แต่อยู่ในการดำรงชีวิต จะส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงานมากที่สุด จากการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมภาวะผู้นำในการดูแลเอาใจใส่ของหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลชุมชน เขต 14 สังกัดกระทรวงสาธารณสุข (มาริสสา ไกรฤกษ์, 2555) พบว่า สมรรถนะภาวะผู้นำในการดูแลเอาใจใส่ (Caring) เป็นสมรรถนะหนึ่งใน 6 สมรรถนะที่ผู้จัดการทางการแพทย์ควรต้องมีต้องดูแลเอาใจใส่ตัวเอง ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับบริการ ดังนั้นการดูแลเอาใจใส่จึงเป็นคุณสมบัติขั้นพื้นฐานในการดูแลให้บุคคลมีความเจริญเติบโต ปลอดภัย และมีสุขภาพที่ดี

การบริหารการศึกษา ผู้บริหารเป็นผู้ที่ต้องดูแลผู้ร่วมงาน และนักเรียนให้รู้สึกว่าคุณค่า มีความเป็นมนุษย์ รู้สึกปลอดภัย รู้สึกสุขสบาย รู้สึกไว้วางใจเช่นกัน ผู้บริหารโรงเรียนที่มีภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ (Caring leadership) มีอิทธิพลต่อการทำงานที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต คุณภาพงาน และสภาพแวดล้อมในที่ทำงาน คุณลักษณะและการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งที่กำหนดสภาพของโรงเรียน ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของครูและบุคลากร และมีผลกระทบต่อผลสำเร็จของนักเรียน (Kroth & Keeler, 2009) ครูและนักเรียนจะสามารถทำงานได้ดีขึ้นเมื่อพวกเขาได้รับการดูแลเอาใจใส่ (Day, 2004) ผู้นำโรงเรียนที่มีภาวะผู้นำที่เอาใจใส่เป็นตัวกำหนดบรรยากาศในโรงเรียนและมีผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมในการทำงานของครูในโรงเรียน ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอนและสภาพการทำงานของครู ด้านการเรียนการสอน และมีผลการศึกษาของนักเรียนด้วย (Van der Vyver, 2016)

โรงเรียนสัจจพิทยาสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีที่มุ่งเน้นอภิบาลและพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนสมบูรณ์ และดำเนินชีวิตตามแบบองค์พระเยซูคริสต์ เปิดสอนในระดับ

ปฐมวัย – ประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นโรงเรียนที่มีการบริหารด้วยคุณธรรมคริสเตียน มีความเป็นเลิศทางวิชาการ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และให้ความสำคัญกับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมตามหลักคริสต์ศาสนา อัตลักษณ์ของโรงเรียนคือ “การให้และให้อภัย (Give and forgive) มีการบริหารงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์โดยคณะกรรมการโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วม มีการพัฒนาการสอนเป็นหลักสูตร 3 ภาษา (ไทย อังกฤษ จีน) ผู้เรียนมีทักษะการคิด การอ่าน การสื่อสาร และการแก้ปัญหาที่มีสมรรถนะสำคัญตามที่หลักสูตรกำหนด ได้รับการรับรองคุณภาพการศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ให้เป็นโรงเรียนเอกชนสามัญศึกษาที่มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัยดีมาก และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานดีมาก ในระหว่างปี 2554-2557 และได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา รอบสาม (พ.ศ.2555-2558) จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

จากการศึกษาเรื่องภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ (Caring leadership) ของผู้บริหารโรงเรียน พบว่ามีการศึกษาในเรื่องนี้อย่างหลากหลายในหลายประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา แอฟริกาใต้ แต่ไม่พบการศึกษาเรื่องนี้ในการวิจัยในเรื่องภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ ในด้านการศึกษาในประเทศไทย ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ของผู้บริหารโรงเรียนสัจจพิทยา เพื่อเป็นแนวทางในการทำงานของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานพันธกิจ การศึกษามูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ผู้บริหาร ครูและนักเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการสังเกต ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย คือ

1.1 การเลือกกรณีศึกษา โดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกคือ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย ที่มีผลงานเชิงประจักษ์ในการเอาใจใส่ตนเอง ผู้ปฏิบัติงาน และนักเรียน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.2 แหล่งข้อมูลในการศึกษา กรณีศึกษา โรงเรียนสัจจพิทยา

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structured Interview) แบบวิเคราะห์เอกสาร

1.4 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1.4.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ (Caring Leadership) นำมาสังเคราะห์และกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา

1.4.2 สร้างเครื่องมือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structured Interview) จำนวน 3 ชุด ใช้สัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู และนักเรียนรวมทั้งหมด 3 คน

1.4.3 ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ด้านความตรงของเนื้อหาและความถูกต้องของภาษาโดยผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษา

1.4.4 ปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์และนำแบบสัมภาษณ์ไปเก็บข้อมูลจากตัวอย่าง

1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยตนเองเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู และนักเรียนโรงเรียนสัจจพิทยา ดังนี้

1.5.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครู และนักเรียน ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Information) และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.5.2 ศึกษาจากเอกสาร แผนปฏิบัติงาน รายงานผลปฏิบัติงานประจำปี (SAR)

1.5.3 สังเกตจากครู นักเรียนและสภาพแวดล้อม

1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

1.6.1 นำข้อมูลที่ได้มาเรียบเรียงและนำเสนอผลการวิเคราะห์แบบเชิงเนื้อหา

1.6.2 ตรวจสอบข้อมูลโดยใช้วิธีแบบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) ซึ่งประกอบด้วย การสังเกต สัมภาษณ์และข้อมูลเอกสาร

1.6.3 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์และ เอกสาร มาทำการวิเคราะห์เนื้อหา โดยอิงจากกรอบการวิจัยที่ตอบวัตถุประสงค์การวิจัย และนำข้อมูลมาสังเคราะห์ นำเสนอตามประเด็นการวิจัย

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาวะผู้นำที่เอาใจใส่(Caring Leadership)

Sherman, Bishop, Eggenberger, & Karden (2007, อ้างถึงใน มาริสา ไกรฤกษ์, 2555) ประกอบด้วย

1. ภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ตนเอง (Caring for self)
 - 1.1. การดูแลสุขภาพตนเอง
 - 1.2. การบริหารเวลาในชีวิตประจำวัน
 - 1.3. การจัดการความเครียด
 - 1.4. การพัฒนาบุคลิกภาพตนเอง
 - 1.5. การใช้หลักศาสนาในการครองตน
 - 1.6. การพัฒนาความสามารถในการทำงาน
2. ภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ผู้ปฏิบัติงาน (Caring for staff)
 - 2.1. การให้ขวัญกำลังใจและชมเชยในการทำงาน
 - 2.2. การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ปฏิบัติงาน
 - 2.3. การช่วยเหลือ และการสอนในระหว่างปฏิบัติงาน
 - 2.4. การเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน ความเป็นอยู่และครอบครัว
 - 2.5. การสอบถามความต้องการการพัฒนาความก้าวหน้าและความสามารถในการปฏิบัติงาน
 - 2.6. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข
3. ภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ผู้รับบริการ (Caring for Client)
 - 3.1. การตระหนักถึงและการดูแลความปลอดภัยของนักเรียน
 - 3.2. การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา
 - 3.3. การติดตามปัญหาและความต้องการของนักเรียน
 - 3.4. การติดตามกำกับดูแลให้ครูผู้สอนปฏิบัติตามมาตรฐานการจัดการศึกษา

วิสัยทัศน์พันธกิจการศึกษา

1. ผู้เรียนเจริญขึ้นในด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และจิตวิญญาณ เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต
2. ผู้เรียนมีค่านิยมอันพึงประสงค์
3. ผู้เรียนยึดมั่นในหลักการประชาธิปไตย
4. ผู้เรียนใฝ่หาสันติ
5. ผู้เรียนมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
6. ผู้เรียนดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย กรณีศึกษา โรงเรียนสัจจะพิทยา สามารถสรุปภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ของผู้บริหารโรงเรียน ได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ตนเอง (Caring for self)

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีภาวะผู้นำที่สอดคล้องกับภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ตนเองตามองค์ประกอบ ดังนี้

ผู้บริหารมีการดูแลสุขภาพตนเอง ผู้บริหารมีการสร้างสุขวิทยาส่วนบุคคลที่ดี มีการดูแลสุขภาพ เช่น การออกกำลังกาย ไม้ตีหม้อ ไม่สูบบุหรี่ มีการตรวจร่างกายประจำปีโดยเป็นสวัสดิการของโรงเรียน และรับวัคซีนในบางครั้ง มีการออกกำลังกายร่วมกับคนในครอบครัว ผู้บริหารกล่าวว่า

“...เมื่อก่อนไม่ค่อยออกกำลังกายเนื่องจากมีภาระงานและการเรียนแต่เดี๋ยวนี้ ต้องดูแลสุขภาพจึงใช้เวลา นั้นออกกำลังกายไปด้วยกัน ในวันเสาร์ อาทิตย์ทำกิจกรรมว่ายน้ำกับลูก...”

ผู้บริหารโรงเรียน

ผู้บริหารมีการบริหารเวลาในชีวิตประจำวัน โดยวางแผนและจัดทำแผนปฏิบัติงานและมีการกำกับติดตามงานอย่างเป็นระบบตามแผน และแบ่งเวลาของงานกับครอบครัวอย่างสมดุล จัดสรรเวลาอย่างสมดุลของเวลาการทำงานและเวลาของครอบครัวอย่างชัดเจน ผู้บริหารกล่าวว่า

“...การทำงานร่วมกันและให้เวลากับเพื่อนร่วมงานมีความสำคัญ ทุกครั้งที่ประชุมผอ.ลงไปทุกครั้ง เมื่อมีการปรับหลักสูตรหรือเปลี่ยนแปลง ผอ.เข้าร่วมทุกครั้ง พยายามใกล้ชิดครูให้มากขึ้น...”

ผู้บริหารโรงเรียน

ผู้บริหารมีการจัดการความเครียดในการทำงาน ผู้บริหารมีจัดการแก้ปัญหา ด้วยการปรึกษาที่ปรึกษาในโรงเรียน และ ด้วยการใช้เวลาพูดคุยปรึกษากับครอบครัวและ การพักผ่อนและนอนหลับ ผู้บริหารกล่าวว่า

“...เป็นคนไม่ค่อยเครียด หากงานมีปัญหาจะให้การปรึกษาด้วยความเชื่อ ให้พระเจ้านำและ ประทานหนทาง ใช้การปรึกษาหารือหากแก้ไม่ได้ จะหาคนช่วยคนแนะนำ ผู้เชี่ยวชาญ...”

ผู้บริหารโรงเรียน

ผู้บริหารพัฒนาบุคลิกภาพตนเอง บุคลิกภาพทางกาย โดยมีบุคคลต้นแบบด้านการแต่งตัว การพูดจา สื่อสาร การวางตนแล้วนำมาปรับปรุงตนเอง จากการสังเกตพบว่าผู้บริหารมีการแต่งกายด้วยเครื่องแต่งกายที่ สะอาดเรียบร้อย เหมาะสม มีการใช้ภาษาและกิริยาสุภาพ พัฒนาบุคลิกภาพทางสติปัญญา ความรู้สึนึกคิด เจตคติ ด้วยอบรมด้านวิชาการ ผู้บริหารกล่าวว่า

“...ผู้บริหารเป็นภาพลักษณ์ที่ดีของโรงเรียน ด้วยการวางตัว ด้วยความรู้ความสามารถ ถึงท่านจะอายุน้อยแต่ผู้ปกครองให้ความไว้วางใจ...”

ครูผู้สอน

ผู้บริหารใช้หลักคริสตศาสนาในการครองตน ผู้บริหารเชื่อและยึดหลักข้อพระคัมภีร์ในการทำงานโดยยึด บัญญัติเรื่องความรัก มาใช้เป็นหลักในการทำงาน ส่วนในการดูแลและจัดการเรียนการสอน ใช้หลักจากพระ คัมภีร์ มากำหนดเป็นหลักปฏิบัติร่วมกันในการทำงาน ผู้บริหารกล่าวว่า

“...จะทำทุกอย่างในโรงเรียนนี้โดยยึดหลักข้อพระคัมภีร์เราต้องฝึกเด็กๆให้พร้อมสำหรับอนาคต...”

ผู้บริหารโรงเรียน

ผู้บริหารมีการพัฒนาความสามารถในการทำงาน มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมความสามารถ และทักษะในการทำงานของตนเอง และผู้ร่วมงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ผู้บริหารกล่าวว่า

“...การทำงานร่วมกันและให้เวลากับเพื่อนร่วมงานมีความสำคัญ ทุกครั้งที่ประชุมผอ.ลงไปทุกครั้ง เมื่อมีการปรับหลักสูตรหรือเปลี่ยนแปลง ผอ.เข้าร่วมทุกครั้ง...”

ผู้บริหารโรงเรียน

2. ภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ผู้ปฏิบัติงาน (Caring for staff)

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครู พบว่า ผู้บริหารมีภาวะผู้นำที่สอดคล้องภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ผู้ปฏิบัติงาน ตามองค์ประกอบ ดังนี้

ผู้บริหารให้ขวัญกำลังใจและชมเชยในการทำงาน พบว่า ผู้บริหารให้ความยกย่องชมเชย และบำเหน็จความดีความชอบอย่างเหมาะสม ประเมินผลงานตามระเบียบสภาการศึกษาในประเทศไทย มีการตอบแทนทั้งทางตรงและทางอ้อม ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า

“...โรงเรียนเราเป็นโรงเรียนขนาดเล็กเม็ดเงินเราอาจไม่มากในการตอบแทนเพราะฉะนั้นเราจะมี การตอบแทนทั้งทางตรงและทางอ้อม ครูบางท่านอาจได้รับการขึ้นเงินเดือนไม่มากเราอาจหาช่องทางให้ ได้รับรายได้พิเศษเพื่อเป็นรายได้เพิ่มเติม...”

ผู้บริหารโรงเรียน

“...ในการจัดกิจกรรมหลังเลิกเรียน โรงเรียนจัดสอนซ่อมเสริมนักเรียนเมื่อได้เงินมาจะแบ่งให้เท่ากัน ทุกคน ทั้งหมดทุกฝ่าย ฝ่ายสนับสนุนก็ได้ด้วยถือว่ายุติธรรม...”

ครูผู้สอน

ผู้บริหารสามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ปฏิบัติงาน พบว่า ผู้บริหารมีความใกล้ชิดกับครู ให้ความเป็นกันเองกับผู้ใต้บังคับบัญชา มีความจริงใจและให้ความยุติธรรมแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ยกย่องชมเชยผู้ใต้บังคับบัญชาเมื่อเขาทำงานดีเพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า

“...ผู้บริหารมีความสนิทสนมในระดับหนึ่ง ทำการทำงานมีความเป็น professional จะมีความสนิทสนมในงาน ไม่ใช่เรื่องส่วนตัว...”

ครูผู้สอน

ผู้บริหารให้การช่วยเหลือ และการสอนในระหว่างปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ พบว่า ผู้บริหารแนะนำเทคนิคการสอนแก่คุณครูหากพบว่าการสอนยังบกพร่อง เน้นการแบ่งปันความรู้ มีการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ(PLC) ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า

“...จะมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทุกต้นเดือนประชุมครู คุณครูท่านไหนไปอบรมมาก็จะแบ่งเวลาให้ นำความรู้มาแบ่งปัน...”

ครูผู้สอน

ผู้บริหารเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานและความเป็นอยู่และครอบครัว พบว่า ผู้บริหารมีการตรวจเยี่ยม และการนิเทศอย่างไม่เป็นทางการตลอดเวลา จัดทำประกันสุขภาพและอุบัติเหตุแก่ครูทุกคน ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า

“...เมื่อมีคนในครอบครัวป่วยจะมีการให้ของเยี่ยมไข้ และเฝ้าด้านการลา...”

ครูผู้สอน

ผู้บริหารสอบถามความต้องการการพัฒนาความก้าวหน้าและความสามารถในการปฏิบัติงาน พบว่าผู้บริหารมีการพบและพูดคุยกับครูและบุคลากรอย่างทั่วถึง เน้นการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อการเข้าถึงข้อมูลและปัญหา ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า

“...ผู้บริหารเข้าถึงคุณครูอย่างใกล้ชิด ร่วมประชุมเมื่อเกิดปัญหา หาแนวทางร่วมกัน ในการแก้ปัญหา...”

ครูผู้สอน

ผู้บริหารจัดกิจกรรมส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข พบว่า มีการจัดกิจกรรมในเทศกาล คริสต์มาส รวมถึงกิจกรรมอื่นๆอย่างต่อเนื่องหลากหลาย เช่น กิจกรรมทัศนศึกษาจัดขึ้นทุกปี การเสริมขวัญกำลังใจ มีการสนทนาคุณครูรายปีด้วยให้เงินและทองเมื่อทำงานครบตามวาระที่กำหนด ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า

“...ที่โรงเรียนมีการหักเงินครูอย่างสมเหตุ สมผล เช่นอาหารกลางวันหักเงินคนละ 250 บาท เงินไม่มากแต่คุณครูได้ทานอาหารที่มีคุณภาพ...”

ครูผู้สอน

3. ภาวะผู้นำที่เอาใจใส่นักเรียน (Caring for Client)

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู และนักเรียน พบว่า ผู้บริหารมีภาวะผู้นำที่สอดคล้องภาวะนำที่เอาใจใส่นักเรียน ตามองค์ประกอบ ดังนี้

ผู้บริหารตระหนักถึงและการดูแลความปลอดภัยของนักเรียน พบว่า มีการจัดระบบการรักษาความปลอดภัยของนักเรียนในสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของครู เครือข่ายผู้ปกครอง และชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านความปลอดภัยภายในโรงเรียน โดยมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และมีการร่วมมือกับชุมชนในการสังเกตและดูแลรอบๆโรงเรียน และมีการจัดนักจิตวิทยาดูแลนักเรียนพิเศษอย่างใกล้ชิด มีระบบรายงานผลและประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อติดตามพฤติกรรม ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า

“...ผู้บริหารให้ความสำคัญในการดูแลนักเรียน ทุกเช้าท่านจะเดินตรวจบริเวณ พบปะผู้ปกครอง...”

ครูผู้สอน

“...มีคุณครูเวลาคอยดูแลตรวจบริเวณประตู เวลาเด็กจะออกนอกบริเวณต้องขออนุญาตและแจ้งลุงยามก่อน...”

นักเรียน

ผู้บริหารพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา พบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญด้านหลักสูตร สื่อการสอน และเทคโนโลยี โดยมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรและแผนงานร่วมกับครูทุกครั้ง และสนับสนุนด้านการใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย และการให้ความรู้ครู ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า

“...เมื่อมีการปรับหลักสูตรหรือเปลี่ยนแปลง ผอ.เข้าร่วมทุกครั้ง ต้อนรับใกล้ชิดมากหน่อย ยุทธวิธีคือเน้นประชุมกลุ่มย่อย...”

ผู้บริหารโรงเรียน

ผู้บริหารติดตามปัญหาและความต้องการของนักเรียน พบว่า ผู้บริหารกำหนดนโยบายอย่างชัดเจน ให้มีการติดตามนักเรียนอย่างใกล้ชิด เป็นปัจจุบัน เมื่อมีปัญหาก็ทำงานร่วมกันระหว่าง ผู้บริหาร ครูและผู้ปกครองทันที ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า

“...ผู้บริหารมีข้อมูลความรู้มาแบ่งปันกับคุณครู ทำความเข้าใจร่วมกัน และใช้การประชุมกำหนดทิศทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา...”

ครูผู้สอน

ผู้บริหารติดตามกำกับดูแลให้ครูผู้สอนปฏิบัติตามมาตรฐานการจัดการศึกษา พบว่า ครูมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ใช้วิธีการช่วยเหลือเด็กก่อนด้วยวิธีเพื่อนช่วยเพื่อน ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม ผู้บริหารให้ความสำคัญกับครูที่ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นสมาชิกที่ดีของสถานศึกษา ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า

“...ผู้อำนวยการเดินดูการสอน บางทีในวิชาเรียนภาษาอังกฤษพวกหนูแปลไม่ออก ผู้อำนวยการก็จะช่วยสอน...”

นักเรียน

ตาราง 1

สรุปบทบาทภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ที่เอาใจใส่ตนเองของผู้บริหารโรงเรียน

ลำดับ	ภาวะผู้นำที่เอาใจใส่	พฤติกรรมที่สะท้อนภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ของผู้บริหารโรงเรียน
1	การดูแลสุขภาพตนเอง	<ul style="list-style-type: none"> - ออกกำลังกายเป็นประจำทุกวันและสม่ำเสมอ - หลีกเลี่ยงอาหารที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ไม่ดื่มสุราและไม่สูบบุหรี่ - ตรวจร่างกายและนำข้อมูลที่ได้รับมาดูแลร่างกายให้สมบูรณ์แข็งแรง
2	การบริหารเวลาในชีวิตประจำวัน	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างความสมดุลระหว่างการทำงานและชีวิตประจำวัน - ลำดับความสำคัญก่อนหลัง เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพมากที่สุด - วางแผนและกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงาน
3	การคลายเครียด	<ul style="list-style-type: none"> - จัดการปัญหาโดยการปรับอารมณ์(Emotion-focused Of Coping) - จัดเวลาอย่างสมดุลระหว่างการทำงานและเรื่องส่วนตัว - จัดการแก้ปัญหาด้วยการปรึกษาทีมบริหารในโรงเรียน
4	การพัฒนาบุคลิกภาพตนเอง	<ul style="list-style-type: none"> - แต่งกายที่สะอาดเรียบร้อย เหมาะสมกับตนเอง และอนุรักษ์วัฒนธรรม - มีบุคลิกภาพทางอารมณ์ให้มีความมั่นคงสุขุม - เรียนรู้การวางตนจากผู้บริหารรุ่นก่อนและนำมาเป็นแบบอย่าง
5	การใช้หลักศาสนาในการครองตน	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้หลักคริสตจริยธรรมมาใช้ในการครองตน ดูแลครูและนักเรียน - ร่วมนมัสการและเป็นสมาชิกของคริสตจักร - อธิษฐานของการทรงนำตามหลักข้อเชื่อทางคริสตศาสนา
6	การพัฒนาความสามารถในการทำงาน	<ul style="list-style-type: none"> - เรียนรู้จากประสบการณ์ และพัฒนาจากผู้บริหารรุ่นก่อน - เน้นการสร้างพลังด้านบวก มีการใช้อำนาจอย่างเหมาะสม - ให้เกียรติผู้ปฏิบัติงานถ่อมใจในการเรียนรู้ - เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้ร่วมงาน

ตาราง 2

สรุปบทบาทภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ที่เอาใจใส่ผู้ปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน

ลำดับ	ภาวะผู้นำที่เอาใจใส่	พฤติกรรมที่สะท้อนภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ของผู้บริหารโรงเรียน
1	การให้ขวัญกำลังใจและชมเชยในการทำงาน	<ul style="list-style-type: none"> - ยกย่องชมเชย บำเหน็จความดีความชอบอย่างเหมาะสม - ตอบแทนการทำคุณประโยชน์ให้แก่หน่วยงานอย่างยุติธรรม - ประเมินผลการปฏิบัติงานตามระเบียบสภาคริสตจักรในประเทศไทย - ทำงานเป็นทีมและพัฒนาบุคลากรและการให้กำลังใจ (Emotional Support)

ตาราง 2 (ต่อ)

สรุปบทบาทภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ที่เอาใจใส่ผู้ปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน

ลำดับ	ภาวะผู้นำที่เอาใจใส่	พฤติกรรมที่สะท้อนภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ของผู้บริหารโรงเรียน
2	การสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้ปฏิบัติงาน	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติ สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้ปฏิบัติงาน - ทำงานตามลำดับสายงานเน้นให้ออกัสกับผู้ที่ต้องการทำงาน - ไม่ใช่คำสั่งในการปฏิบัติงาน เน้นการเป็นแบบอย่างและดูแลทีมอย่างเท่าเทียม
3	การช่วยเหลือ และการสอนในระหว่างปฏิบัติงาน	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจเยี่ยม พบคุณครูทุกวัน มีการนิเทศอย่างเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ - มีส่วนร่วมในการแบ่งปันความรู้ มีการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ(PLC) - จัดระบบพี่เลี้ยงให้ครูที่มีประสบการณ์และทักษะมากทำงานร่วมกับครูใหม่
4	การเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน ความเป็นอยู่ และครอบครัว	<ul style="list-style-type: none"> - จัดสวัสดิการให้ครูเต็มที่ตามที่สภาคริสตจักรกำหนด - ทำประกันสุขภาพและอุบัติเหตุแก่ครูทุกคน - มีสวัสดิการสำหรับครอบครัว เช่น ทุนการศึกษาสำหรับบุตรครู จัดเงินช่วยเหลืองานศพครูและสมาชิกในครอบครัว
5	การสอบถามความต้องการการพัฒนาความก้าวหน้าและความสามารถในการปฏิบัติงาน	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาครูและบุคลากรโดยกำหนดเป็นแผนอย่างเป็นรูปธรรม - เน้นการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อการเข้าถึงข้อมูลและปัญหา - สอบถามความต้องการความก้าวหน้าและความสามารถในการปฏิบัติงาน - การสนับสนุนให้พัฒนาสมรรถนะโดยการอบรม
6	การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข	<ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมให้คุณครูได้ทำกิจกรรมร่วมกัน - ให้ความสำคัญในการดูแลบุคลากรใหม่ - ออกแบบกิจกรรมที่มีรูปแบบเฉพาะ เพื่อให้เกิดการพัฒนาบุคลากรตาม - อัตลักษณ์ขององค์กร

ตาราง 3

สรุปบทบาทภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ที่เอาใจใส่นักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน

ลำดับ	ภาวะผู้นำที่เอาใจใส่	พฤติกรรมที่สะท้อนภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ของผู้บริหารโรงเรียน
1	การตระหนักถึงและการดูแลความปลอดภัยของนักเรียน	<ul style="list-style-type: none"> - จัดระบบการรักษาความปลอดภัยของนักเรียนในสถานศึกษา - มีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู เครือข่ายผู้ปกครอง และชุมชน - ใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการดูแลความปลอดภัยของนักเรียน
2	การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - ให้ความสำคัญด้านหลักสูตร สื่อการสอนและเทคโนโลยี - สนับสนุนและจัดหาสื่ออุปกรณ์ในการสอนเพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ - สนับสนุนด้านเทคโนโลยี เพื่อให้ครูสามารถใช้สื่อการสอนที่ทันสมัย และนักเรียนเข้าถึงความรู้
3	การติดตามปัญหาและความต้องการของนักเรียน	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดนโยบายอย่างชัดเจน ให้มีการติดตามนักเรียนอย่างใกล้ชิด เป็นปัจจุบัน - สำรวจความต้องการจากทุกฝ่ายเพื่อสะท้อนความต้องการให้ครบทุกด้าน - เมื่อมีปัญหาจะทำงานร่วมกันระหว่าง ผู้บริหาร ครู ศิษย์เก่า และผู้ปกครอง
4	การติดตามกำกับดูแลให้ครูผู้สอนปฏิบัติตามมาตรฐานการจัดการศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - กำกับ ติดตาม ดูแลให้ครูผู้สอนปฏิบัติตามมาตรฐานการจัดการศึกษา - วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล - ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนและการปรับหลักสูตร กำหนดให้ครูทุกคนทำวิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในวิชาที่ตนรับผิดชอบ

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ของผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ด้านภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ตนเอง (Caring for self) จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ตนเอง 6 ด้าน คือ 1) การดูแลสุขภาพตนเอง 2) การบริหารเวลาในชีวิตประจำวัน 3) การคลายเครียด 4) การพัฒนาบุคลิกภาพตนเอง 5) การใช้หลักศาสนาในการครองตน 6) การพัฒนาความสามารถในการทำงาน โดยใช้หลักคริสตศาสนานำโรงเรียน ส่งผลให้การดำเนินงานของโรงเรียนมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ตรงกับข้อค้นพบของ Kroth and Keeler, 2009 การดูแลเอาใจใส่ช่วยให้ครูใหญ่มีผลการการทำงานที่ดีขึ้นและทำให้ภาวะผู้นำก้าวไปข้างหน้าผู้บริหารมีบุคลิกภาพที่ดีเหมาะสมกับภาระงาน

2. ด้านภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ผู้ปฏิบัติงาน (Caring for staff) จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ผู้ปฏิบัติงาน 6 ด้าน คือ 1) การให้ขวัญกำลังใจและชมเชยในการทำงาน 2) การสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้ปฏิบัติงาน 3) การช่วยเหลือและการสอนในระหว่างปฏิบัติงาน 4) การเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน ความเป็นอยู่และครอบครัว 5) การสอบถามความต้องการการพัฒนาความก้าวหน้าและความสามารถในการปฏิบัติงาน 6) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานด้วยความทุ่มเทเอาใจใส่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Lewis et al. (2012) ความเอาใจใส่เป็นจิตวิทยาเชิงบวกส่งผลต่อความมุ่งมั่น ความนับถือและประสิทธิภาพในการทำงาน รวมทั้งเพิ่มแรงจูงใจและความยืดหยุ่นในการทำงาน ซึ่งตรงกับข้อค้นพบของ Koontz and Wehrich (1988) ว่า ภาวะผู้นำคือศิลปะในการชี้แนะลูกน้อง หรือผู้ร่วมงานให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความกระตือรือร้นและเต็มใจ เป็นเรื่องของศิลปะของการใช้อิทธิพลหรือกระบวนการใช้อิทธิพลต่อบุคคลอื่น ผู้บริหารเอาใจใส่ครูและบุคลากร มีการพบและพูดคุยและมีการประชุมปรึกษาหารือทั้งในระดับบริหารและระดับปฏิบัติการอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลให้โรงเรียนมีการทำงานที่ราบรื่น มีคุณภาพ และมุ่งเน้นให้บุคลากรได้รับการพัฒนา และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เน้นการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อการเข้าถึงข้อมูลและปัญหา Rooney (2015) กล่าวว่า การมุ่งเน้นในการจัดองค์กรและความเป็นผู้นำของโรงเรียน แต่ละเลยเรื่องการเอาใจใส่ ส่งผลกระทบร้ายแรงแก่นักเรียนและครู

3. ภาวะผู้นำที่เอาใจใส่นักเรียน (Caring for client) จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีภาวะผู้นำที่เอาใจใส่นักเรียน 4 ด้าน คือ 1) การตระหนักถึงและการดูแลความปลอดภัยของนักเรียน 2) การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา 3) การติดตามปัญหาและความต้องการของนักเรียน 4) การติดตามกำกับดูแลให้ครูผู้สอนปฏิบัติตามมาตรฐานการจัดการศึกษา และมีการประเมินคุณภาพสถานศึกษาทั้งภายในและภายนอก ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ามาตรฐานระดับประเทศในหลายรายวิชา (Van der Vyver, 2016) ได้ทำการวิจัยเรื่อง Principals transforming school as caring leaders พบว่า ภาวะผู้นำและการจัดการของครูใหญ่เป็นตัวกำหนดสภาพของโรงเรียน ผู้นำโรงเรียนที่ใส่ใจมีผลต่อการปฏิบัติงานของครูผู้สอนและผลการศึกษาของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ตนเอง ด้านการดูแลสุขภาพต่ำเมื่อเทียบกับมิติด้านอื่นๆ การดูแลตนเองด้านสุขภาพจึงควรได้รับการพัฒนามากที่สุด

1.2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ผู้ปฏิบัติงาน ส่งผลต่อการคงอยู่ในโรงเรียนของครู และสัมพันธ์ภาพที่ดีของผู้บริหารกับผู้ปฏิบัติงาน สภาคริสตจักรในประเทศไทยควรนำข้อค้นพบเรื่องภาวะผู้นำที่

เอาใจใส่ของผู้บริหารโรงเรียน ไปเป็นแนวทางในปฏิบัติสำหรับผู้บริหารด้านภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ (Caring Leadership) ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1.1 สภาคริสตจักรในประเทศไทยควรศึกษาเรื่องภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ของผู้บริหารโรงเรียนในเครือสภาคริสตจักรอีก 26 โรง เพื่อให้ได้ข้อมูลภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ของโรงเรียนในเครือสภาคริสตจักรที่ชัดเจน เพื่อให้สภาคริสตจักรได้นำผลไปพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนต่อไป

1.2 จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ของผู้บริหารโรงเรียนตามวิสัยทัศน์การศึกษาของสภาคริสตจักรในประเทศไทย ส่งผลต่อครูด้านผลลัพธ์ทั้งด้านประสิทธิภาพการทำงานของครูและบุคลากร และมีผลต่อผลสำเร็จของนักเรียน และคุณภาพนักเรียน จึงควรศึกษาภาวะผู้นำที่เอาใจใส่ของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดอื่นที่มีบริบทแตกต่างกัน (เช่น โรงเรียนสังกัด สพฐ. สพป. และเอกชน) เพื่อเสนอมุมมองที่แตกต่าง

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2548). *หลักการและพื้นฐานการอุดมศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มาริสซา ไกรฤกษ์. (2555). พฤติกรรมภาวะผู้นำในการดูแลเอาใจใส่ของหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลชุมชน เขต 14 สังกัดกระทรวงสาธารณสุข [ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์]. *วารสารการพยาบาลและการดูแลสุขภาพ สาขา ตะวันออกเฉียงเหนือ*, 30(4), 156-165.

วิจารณ์ พานิช. (2555). *การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.

อาริยา บุญสม. (2556). อิทธิพลเชิงสาเหตุของผลงานขององค์การต่อการเลือกผู้นำจากเพศ และการรับรู้ความเหมาะสมของผู้นำ โดยมีลักษณะนิสัยของผู้นำและเพศของผู้นำในอดีตเป็นตัวแปรกำกับ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.

ภาษาอังกฤษ

Van der Vyver, C. P. (2016). *Principals transforming schools as caring leaders*. South Africa: North- West University, Potchefstroom Campus.

Day, C. (2004). The passion of successful leadership. *School Leadership & Management*, 24(4), 425-437. doi:10.1080/13632430410001316525.

Kroth, M. & Keeler, C. (2009). Caring as a managerial strategy. *Human Resource Development Review*, 8(4), 506-531.

Lawrence, T. B., & Maitlis, S. (2012). Care and possibility: Enacting an ethic of care through narrative practice. *Academy of Management Review*, 37(4), 641-63.

Lewis, J. L., Ream R. K., Bocian K. M., Cardullo, R. A., Hammond, K. A., & Fast, L. A. (2012). *Con Cariño: Teacher caring, math self-efficacy, and math achievement among Hispanic English learners*. *Teachers College Record*, 114(1), 1-42.

Rooney, E. (2015). I'm just going through the motion: High-Stakes accountability and teachers access to intrinsic rewards. *American Journal of Education*, 121(4), 475-500.